

Előfizetési árak
 egész évre 8 kor., félre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.
 A lap megjelenik minden esztörtökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 Hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem utadnak.

Kiadóhivatal: Arpád-ut 20.
 Hova a lap anyagi részét illető közlemények és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadóhivatalos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Kifelé — beszélés.

Ujpest, április hó 26-án.

A legközelebb mult napokban megtartott községi képviselőtestületi közgyűlés hangulatán már a bekövetkezendő községi választások izgatottsága uralkodott.

A képviselőtestületnek némely tagjai már elkezdtek kifelé beszélni, ami által nyilván a választó polgárok figyelmét óhajtják maguk iránt felébredtetni.

Helyes!

Ez ellen nem lehet senkinek kifogása, de már az még sem járja, hogy a kifelé beszélés kedvéért olyan közbeszólásokkal éljenek, amelyek egyrészt sértők, másrészt a tárgyhoz nem tartoznak s így a tanácskozás méltóságával sem egyezhetők össze: nem járja, hogy olyan interpellációkkal pazarolják a tanácskozásra szánt időt, amelyeknek alapja nincs; nem járja, hogy a kifelé beszélés kedvéért olyan dolgoknak a gyanúsításával illessék az előljárást, amelyeknek a nem létezéséről bármikor személyesen meggyőződhetnek; nem járja, hogy olyan tényről és határozatokról, amelyek hozzájárulásukkal vagy hozzá nem járulásukkal, de minden esetre a jelenléteikben hozattak, azt mondják, hogy nincs tudomásuk azokról; nem járja, hogy egyszer alkotmányos érületükre hivatkozva meghajolnak a törvényhatósági s minisiteri végzések és jóváhagyások előtt, máskor pedig elnémitják azt a

nagybecsű alkotmányos érületet; nem járja, hogy a kifelé beszélés kedvéért olyan indítványokkal lépnek elő, amelyeknek elfogadása tetemes terhekkel sújtaná a község vállait s megzavarná a községi háztartás egyensúlyát.

Ilyen kifelé beszélő indítványnak tartjuk — minden tiszteletünk dacára, amellyel az indítványozó személye iránt viseltetünk — dr. Sugár Bódognak azon indítványát, melyet a községi képviselőtestület utolsó közgyűlésén nyújtott be s amelynek az a célja, hogy az új község ház földszinti helyiségeiben ne legyen se vendéglő se kávéház, hanem a vendéglői és kávéházi helyiségek alakítsanak át bolt helyiségekké, mert a vendéglő és kávéház nem fér össze a község ház és a község házban leendő hivatalok méltóságával, s árnyékot vet a közel lévő templomok dícsfényére.

Névszerint felsorolhatnók azon rendezett tanácsu városokat, amelyek városházaiban nem vendéglők, hanem tényleg koremsák és kávéházak vannak s amelyek a hivatalaikkal együtt ennek következtében egy hajszálnyit sem vesztettek a méltóságukból; elmondhatnók azt is, hogy ha a római katolikus templom dícsfényének nem ártott meg az a pálinkás putika, amely a római katolikus bazárban van, amelyben a népalja szokott dőzsölni s amelyből a népalja szokta a templom környékét elundorítani; hogy ha a református templom egy fillérnyit sem veszített erkölcs-

vallási értékeiből az által, hogy közvetlen szomszédságában már évek óta létezik egy meglehetősen látogatott zajos koremsa: akkor az új község házban lévő vendéglő és kávéház sem fogja azok dícsfényét, méltóságát, tekintélyét tönkre tenni; elmondhatnók még többet is, de az önálló indítvány betérjesztőjének s indítványa támogatóinak az indokaira nem reflektálhatunk — ez alkalommal térszűke miatt — részletesen és így csak két dolognak a kijelentésére szorítkozunk.

Az első az, hogy az előljárást álláspontját e kérdésben sem azelőtt sem most nem kutattuk; az előljárást tagjaitól e kérdésben sem azelőtt, sem most sugallatot nem kaptunk s a kérdést egyedül csak a tárgyilagos igazság és a község vagyoni viszonyainak a szempontjából tárgyaltuk azelőtt és tárgyaljuk most. Teljesen alaptalan volt tehát a „Társadalmi Lapok“ azon állítása, hogy lapunkban az előljárást tartotta szükségesnek a mentegetődzést.

Ha valaki, akkor a „Társadalmi Lapok“ felelős szerkesztője tudhatná és tudja is, hogy a község előljárást tartotta mentegetődzésre sem ebben, sem más kérdésben szüksége nincs. Ha nem akarja tudni, ha a kifelé beszélés és irás kedvéért jobb tudomása ellenére másképen írt és beszélt: az lehet ugyan izlés dolga, de semmi esetre sem helyes eljárás.

A második kijelentésünk az, hogy azok, akik az új község ház vendéglő és

A bűn büntetése.

— Elbeszélése —

Írta: Brankovics György

(Folytatás.)

— Szegény emberek! — mondá Bonyhády, a felhőszakadásban dolgozó postaszolgáknak mutatva.

Es mégis válaszolá Bonyhády talán boldogabbak, mint azok, akiknek a leveleit éppen most emelték ki a kocsiból. Mennyi gyászt és szomorú hírt rejt magában sokszor egy ilyen levélcsák!

E pillanatban rettentő menydörgés követte a villámot s Bonyhády né ijedten ragadta meg férje karját:

— Nem tudom — mondá — de megjegyzéssel olyan kellemetlen érzést ébresztett fel bennem, hogy szinte remegek.

— Boló asszony!

Jól tudod, hogy a sejtelmeknek nem vagyok rabja és mégis az a gondolat, hogy azoknak a levélcsákoknak valamelyikében minket illető szomorúság rejlenék...

— Ne aggódj lelkem! — szólt közbe Bonyhády, nejét megezirogatva — nincs mitől tartanunk! Fektesd le Ilonkát s azután — térjünk mi is nyugodni!

A zivataros éj után gyönyörű napsugáros reggel következett. A természet mintha megijodott volna, oly üde színben pompázott minden, s Bonyhády Károlyt már ott találta író-asztalánál a balzsamos reggeli szellő.

Régi szokás szerint teljes másfél órát

szokott dolgozni, mielőtt alkalmazottjai megérkeztek, s csak azután ment fel reggelizni a családjához, ahova utána vitték a napi postát s ahol vidáman eszegeve osztályozta a magán természeti s az üzleti leveleket.

Ma is így történt!

Mi ez? — kiáltá egyszerre egy bombaji bélyeggel ellátott levelet tartva a kezében. — Ez nem Feri írása s nem a mi ezügnktől jó! Persze, ez a bombaji konzul peeséje, kíváncsi vagyok mi történhetett ott, hogy hivatalosan értesítenek.

S a míg Bonyhády kíváncsian bontotta fel a levelet, Bonyhádyt csaknem a hideg lelte ki, olyan erőt vett rajta tegnapi aggodalma, balsejtelve.

S Bonyhády másodsor, harmadszor is végig olvasta a levelet, azután remegő kezekkel összehajította s a többi üzleti leveleket is az asztalról felemelve távozni készült.

Károly! — szólla a nő gyöngéd remegő hangon, s egy kérdő tekintettel a levelekre.

— Az irodába megyek, kedvesem! — válaszolá a férj nyugodtan.

Károly! Jól tudod, hogy soha sem valék kíváncsi üzleti ügyeidre, de most a szemedből olvasom ki, hogy valami bajt, szerencsétlenséget hozott az a levél, engedd, hogy ne csak az örömet, hanem a bűt is megoszthassa feleséged!

— Nem tudom ugyan még e pillanatban mennyi a rossz hírben a valóság s mennyi a képzelet, de azért elmondom: Amint tudod, üzletünk az itteni és az indiai kereskedelmi házból áll. Az indiai kereskedelmi háznak, Bombajban gyermekkori barátom és tíz év óta társam Tárnok Ferencz áll az élén. — Nos a bombaji konzul arról értesít, hogy

Tárnok Ferencz már hetek előtt eltávozott anélkül, hogy utazásának célját, tartózkodási helyét valakivel közölte volna. Miután pedig néhány hitelező meglehetősen magas követelésekkel lépett fel a cég ellen s ő ezek felett egyoldalulag nem dönthet, sürgősen kér leveleiben, hogy a cég ügyeinek rendezése végett Bombajba utazzam.

— És?! — kérdi a nő remegve.

A hosszú utat valószínűleg meg is kell tennem!

Ugy történt!

Bonyhády Károly egy hét múlva nehéz szívvel bár, de a cég jó hírüvének és becsületének érdekében bucsút vett nejétől, gyermekétől és — utra kelt.

Az Indiába való utazás ma már korántsem oly veszedelmes, mint azelőtt, de a szegény asszony hasztalan küzdött az éjszék összes indokaival ama bizonyos érzelmi ellen, amelynek nem tudott nevet adni, s amelyet nem tudott elnémitani. A férj elutazása előtti napon már csaknem meggyőződéssé, hitté vált benne az a gondolat, hogy soha sem fogja többé gyermekének az atyját látni, de azért egy szóval sem igyekezett őt az elutazásról lebeszélni; a válasza érte s ama szent ígék: „Az Isten tudta nélkül még a haja szála sem görbül meg az embernek“ s „Minden jó amit Isten teszen“ olyan erőt kölcsönöztek neki a bucsuzás perczében, amely erővel még a férjnek s az atyának is megkönnyítette a válást.

A kis Ilonka ismét előállott a nagymamától örökölt imakönyvvel s a kis család együtt könyörgött a Mindenhatóhoz, hogy örökadjék a családapa élete fölött a hosszú uton s vezérelje szerencsésen vissza.

(Folyt. köv.)

kávéház kiküszöbölését kívánják: ha csakugyan szívükön viselik a község és az adózó polgárok anyagi érdekeit, akkor viseljék a saját zsebükből azon költségeket is, amelyekbe a vendéglői és kávéházi helyiségeknek boltokká való átalakítása kerülni fog. Viseljék pedig azért, mert ebbeli indítványukkal halgattak mindaddig, amíg a kifélé — beszélés szükségességét nem forogni nem látták.

Az építő-bizottság ezekkel az átalakítási költségekkel most már nem terhelheti meg a község házátartását, amely elvileg is az adózó polgárok terhe.

Igaz, felhozzák a kifélé beszélők azt is, hogy a járásbíróház helyiségeit is később helyezték bele az épületbe, csak hogy nem oly későn, hogy átalakításokra szükség lett volna.

Igaz, hogy a járásbíróház börtönhelyiségeit is most akarják behelyezni az épületbe, de az ezzel járó átalakítások, ha a terv elfogadtatik és keresztül vitetik: 40—50.000 korona megtakarítást jelentenek.

Végül még egyszer kijelentjük, hogy nekünk tökéletesen mindegy — akár lesz vendéglő és kávéház az új község-házában, akár nem lesz, de tiltakozunk az olyan kiadások ellen, amelyekre fedezet nincs s amelyeket csak a kifélé beszélés kedvéért akarnak a község, illetőleg az adózó polgárok nyakába sózni.

Veritas.

A községi képviselőtestület közgyűlése.

F. évi április hó 23-án.

Jelen voltak: Lindt János bíró, Zsoldos János jegyző, Hoelhaum Jakab törvénybíró, Ráday Antal és Hevesi segédjegyzők, Tóth József tanfelügyelő, Illek Vince, Mady Lajos, dr. Kis Sándor, Friedmann Armin, Diamantstein Lajos, dr. Hédervári Soma, dr. Seligmann Jenő, Erős Antal, Mauks János, Pótz Mihály, Csepreghy Pál, Czipauer János, Halász István, Csepesányi Béla, Plihal Viktor, dr. Sugár Bódog, Lorbersbeck Kálmán, Barta Mór, Wintermütz Gyula, dr. Ladányi Zsigmond, Schwartz Jakab, Sonnenfeld Lajos, Beeze Imre, dr. Lichtmann Henrik, Gerő Zsigmond, Lövy Ernő képviselők és esküdtek.

Elnök: Lindt János a közgyűlést megnyitván, a jegyzőkönyv hitelesítésére Illek Vince plébánost és Friedmann Armin jelölte ki.

Interpellációk.

A jegyzőkönyv felolvasása után Czipauer képviselő azon kérdést intézte az előljáráshoz: mért nem folytatja a vállalkozó az Arpád-ut kövezését? Mért nem vizsgálják meg a múlt évi zárszámadásokat? Mauks János pedig arra volt kíváncsi, hogy miért nem hirdették a község ház belső berendezésére pályázat s ki adott jogot a bírónak és a jegyzőnek, hogy a község mérnökének rendes fizetésén felül még 80 frtot utalványozzanak ki havonként. Végül dr. Kis Sándor a földművelésügyi miniszteriumnak a népkönyvtár felállítására vonatkozó leírata tárgyában kért az előljárástól felvilágosítást, nevezetesen: érkezett-e a földművelésügyi minisztertől egy ilyen leírata s ha igen hajlandó-e az előljárást a népkönyvtárt felállítani?

Zsoldos János közigazgatási jegyző a kérdésekre a következőket válaszolja:

Az Arpád-uton a kövezési munka folytatását a vállalkozó már megkezdte, a miről mindenki meggyőződhetik, a ki az Arpád-utra szállított köveket, szerszámokat stb. észre venni képes.

Az 1898-ik évi számadások már le vannak tárgyalva, az 1899-ik évi számadásokat most állítja össze az előljárást s rövid idő múlva is fogja azokat zárni. (Csepreghy Pál közbeszól: „Még nem tudják mit vegyennek bele!” mire Zsoldos János közigazga-

tási jegyző röviden csak azt válaszolja, hogy: „Számadási hamisításokat a község előljárási bizottságánál még nem fedeztek fel, mert ha felfedeztek volna, közbeszóló képviselő Csepreghy Pál lett volna az első, a ki fenyítőt feljelentést tett volna az előljárást ellen.) A múlt évi számadások egyébiránt még a költségvetés előtt le fognak tárgyalatni.

A község ház berendezésekre vonatkozólag már folynak az előzetes tárgyalások az újpesti iparosokkal, s ha ajánlataik nem lesznek ismét túlságosak, akkor bizonyára újpesti iparosok fogják ezeket a munkákat éppen úgy megkapni, mint a hogy a járásbíróház berendezését megkapták.

A községi mérnök számára az építő-bizottság szavazott meg rendes fizetésén felül arra az időre, a míg a község ház munkálatai tartanak, havi 80 frtot. Az építő-bizottság jelentése annak idejében a képviselőtestület elé kerül: a kérdéshez tehát akkor jogában lesz mindenkinek hozzászólni.

A népkönyvtár felállítására vonatkozólag kijelenti a közigazgatási jegyző, hogy a maga részéről a szükséges lépéseket már megtette s így kéri a képviselőtestületet, hogy összes válasza tudomásul vétessenek.

A közgyűlés a közig. jegyző válaszait — Czipauer és Mauks kivételével — tudomásul vette.

Napirend:

1. A napirend tárgysorozatának első pontját: Az állami iskolai ezélokra adandó telkek ügyében az 1886. évi XXII. t.-cz. 110. §-a értelmében hozandó végérvényes határozathozatal képezte.

Zsoldos János köziz. jegyző azon szempontból indulva ki, hogy a 7 iskolát maga a kormány sem fogja egyszerre felépíteni és így fölösleges a községnek a telkeket előre megvenni s azokba nagyobb összegeket holtfőkeként befektetni, fölösleges már csak azért is, mert a község tulajdonát képező Lörincz-utcai, régi község ház s Baross-utcai 3 telket rögtön a kormány rendelkezésére boesátja, a további telkeket pedig a szükséghez képest fogja nem egy kijelölt helyen, hanem az illető községrészben beszerezni: javasolja tehát, hogy a közgyűlés ilyen értelemben hozza meg határozatát.

Ladányi Zsigmond hozzájárul az előljárást javaslatához, de kívánja, hogy a község tulajdonát képező telkek értéke is megállapíttassék.

Czipauer J. csodálkozik azon, hogy az előljárást egészen más javaslattal áll most elő, mint azelőtt. Ebből csak azt következteti, hogy mostani javaslatával kibúvót keres, s az ügyet el akarja húzni. Kívánja, hogy a telkek az iskolai ezélokra mielőbb megvételssenek.

Mady Lajos szintén a telkek mielőbbi megvételét sürgeti, mert nem szeretné, ha a közoktatási kormány felszólítása készületlenül találná a községet. Ohajtja továbbá, hogy a telkek megvétele a közoktatási kormány közegeinek a közbenjöttével, illetőleg megtekintése után történjék, nehogy egyik vagy másik telkek a megvétel után visszautasíttassék.

Mauks J. a telkek azonnali megvételét óhajtja, mert a telkek értéke szerinte — a rossz viszonyok dacára is — emelkedik.

Csepreghy Pál meggyőződése szerint a telkek értéke leszáll s e tekintetből helyesli az előljárást a megveendő telkekre vonatkozó javaslatát.

Tóth József tanfelügyelőnek nincs lényeges kifogása az előljárást javaslatára ellen, de ahoz mint a közoktatási kormány képviselője szilárdan ragaszkodik, hogy a kívánt hét telkek megadását a közgyűlés most határozatilag kimondja s határozatában kiemelve, hogy kötelezi magát a telkeket akkor, amikor a közoktatási kormány kívánja: rendelkezésére boesátjani.

Zsoldos János köziz. jegyző úgy látja, hogy még Csepreghy Pál is majdnem oly szíves volt véle egy véleményen lenni s így lényeges különbség az előljárást és a képviselők javaslata között nincsen. Czipauer képviselővel szemben megjegyzi, hogy az előljárást kénytelen volt más javaslattal előállítani, mert a képviselőtestület első határozata s így az előljárást előbbi javaslata is megsemmisült, amennyiben a kormány a törlesztési köleson ügyét elejtette. A leghatározottabban visszautasítja azon vádat, mintha az előljárást bármely okból is húzná

és halasztaná a kérdés megoldását, avagy kibúvót keresne, ellenkezőleg, hálás köszönetet mond a közoktatási kormány Ujpest községgel szemben tanúsított eljárásáért, kész a kérdéses telkeket rendelkezésére boesátjani, de tekintettel kíván lenni a község gazdasági helyzetére, vagyoni viszonyaira, s nem tartaná helyesnek, hogy egy nagyobb tőkét foktessenek jó előre a telkekbe s így a tőkének a kamatai elveszessenek nagy időre. A község teljesen eleget tesz köteletségének, ha a telkeket a szükséghez képest boesátja a kormány rendelkezésére. Ajánlja javaslatának Ladányi, Mady és Tóth József pótvajaslataival, illetőleg módosításával való elfogadását.

Lindt János bíró a népszavazást elrendelvé, az összes jelenlévő képviselők „igen”-nel szavaztak s így az előljárást javaslatát a pótvajaslato, illetőleg módosításokkal együtt egyhangulag elfogadta.

Tóth J. tanfelügyelő köszönetet mondott a közgyűlésnek ezen egyhangu határozatáért, amelylyel Ujpestnek egy erkölcsi, mint műveltségi haladása lényegesen előmozdított és biztosított. (Eljenzés.)

2. Következett az előljárást előterjesztése a esatornázás ügyében hozott képviselőtestületi határozat kiegészítése iránt.

Zsoldos J. köziz. jegyző előadja, hogy azon utczák esatornázása, melyeknek esatornázását a képviselőtestületi közgyűlés a múlt évben határozatilag kimondotta, 90.000 koronába fog kerülni. A költségekre vonatkozólag az előljárást javasolja, hogy a múlt évi 71. sz. határozat oda módosíttassék, hogy a költség se a nagy kölesont, se a község házátartását külön ne terhelje, hanem $\frac{1}{4}$ részben, a költségvetésben esatornázás és utczák rendezésében meg szavazott 32 ezer koronából a község, $\frac{3}{4}$ részben pedig az illető háztulajdonosok által fedeztessék.

Friedmann Ar. az illető háztulajdonosok helyzetén könnyítendő indítványozza, hogy a rájuk eső 60.000 koronát, a község a nagy kölesonból $\frac{6}{10}$ kamat s tíz évi törlesztés mellett előlegezze nekik.

Diamantstein pártolja Friedmann indítványát s a esatornázást nyilvános árújtés útján kívánja kiépíttetni.

Mady Lajos csak első helyen nyújtott bekebelezési biztosíték mellett hajlandó az előlegezésbe menni.

Ladányi lehetetlennek tartja az előlegezés biztosítását és kivétel.

Csepreghy az előleg behajthatóságának az alapját szeretné ismerni.

Zsoldos János nagyon dícséretre méltónak találja azt a humanitást, amely Friedmann indítványában megnyilatkozik, de nincs abban a helyzetben, hogy azt a községi házátartás szempontjából is elfogadnássa. A község 8 év alatt 40 kilométer hosszúságú esatornát épített ki az eddigi módszer szerint minden fennakadás és baj nélkül, ez a régi módszer be fog válni a most építendő 4 kilométer hosszúságú esatornánál is. Az előljárást a háztulajdonosok előnyére nyilvános árújtést hirdettet ugyan, de a tőkéhez nem szabad e ezimen nyulni. Ajánlja az előljárást javaslatának az elfogadását.

Szavazásra kerülén a dolo g, az előljárást javaslatát melletti 16-an, a Friedmann indítványa melletti 7-en szavaztak és így az előljárást javaslatát 9 szótöbbséggel fogadtatott el.

3. A napirend harmadik pontját: az előljárást előterjesztése képezte a fogyasztási könyvelő és ellenőr biztosítása tárgyában.

Zsoldos J. köziz. jegyző hivatkozva a képviselőtestület korábbi határozatára az előljárást részéről indítványozza, hogy az illetők a biztosíték letételére köteleztessenek. A biztosítéki összeget az évi fizetésnek a fele képezi.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

4. Következett az előljárást előterjesztése a székes-fővárosi vámvonal sorompóinak áthelyezési költségeihez való hozzájárulás megállapítás iránt.

Zsoldos J. köziz. jegyző előadja, hogy az Angyalföldi állomáshoz való forgalmat az előljárást közbenjárására, a székesfőváros tanácsa, a pénzügyi igazgatóság beleegyezésével hozzá férhetővé tette az által, hogy az állomáshoz vezető utat, egy kerítés alkalmazásával szabaddá és vámentessé tette az újpestiek számára. E kerítés 2800 koronába került s a főváros 1000 koronát kér Ujpest

községtől hozzájárulási költség címén. — Ezen 1000 koronához Egyedi szeszgyáros, a kinek az Angyalföldi állomáson a legnagyobb forgalma van: 500 koronával járul hozzá úgy hogy a község pénztárát csak 500 korona terhelné. — Indítványozza ez összeg megszavazását.

A közgyűlés az 500 koronát egyhangulag megszavazta.

5. A tárgysorozat utolsó pontját az esküdtképes egyének összeíró bizottságába kiküldendő egy tag választása képezte.

A közgyűlés, az előjáróság előterjesztésére Kárpáthy Jánost választotta meg.

Önálló indítványok.

A napirendre kitűzött tárgyak letárgyalatván, *Zsoldos János* közlegény jegyző előterjesztette a törvényes határidőn belül beterjesztett önálló indítványokat és kérvényeket. Nevezetesen:

Wolfner Tivadar, országgy. képviselő azon indítványát, hogy a váci-ut mentén vízvezetési közutak állíttassanak fel.

A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadta.

Wolfner Gyula és Társa azon kérelmét, hogy az iskola szomszédságában álló gyári épületen létező ablakok mindaddig megmaradjassanak, amíg elébe más épület nem emeltek: a közgyűlés egyhangulag teljesítette.

Mirton Dezső újpesti háztulajdonosnak azon kérelmét, hogy aszfaltköltség törlesztésének kedvezménye számára is oly feltétellel adassék meg, hogy az aszfaltköltséget első helyen való bekebelezés által biztosítja: a közgyűlés egyhangulag teljesíthetőnek határozta.

Dr. Sugár Bódog azon önálló indítványa, hogy az új község házában se vendéglő se kávéház ne nyitassék: nagyobb és szenedélyes vitára szolgáltatott alkalmat.

Zsoldos János közlegény kifejtette, hogy a vendéglő és kávéház már kezdettől fogva benne foglaltatott a tervekben, hogy azt a képviselőtestület elfogadta, a megye s felelősség folytán a belügyminiszter jóvá hagyta: így tehát az önálló indítvány elkésett s többé nem tárgyalható.

Csepreghy Pál, Munkács J és Mady Lajos az indítvány mellett foglaltak álláspontot s a tárgyalást kívánják.

Ladányi nem foglal állást se a vendéglő s kávéház mellett, se ellene, figyelmezteti azonban a közgyűlést, hogy az indítvány újabb megterhelést jelent, mert újabb átalakításokat kíván. Indítványozza tehát hogy az indítvány átszámítás végett adassék ki az építő bizottságnak, mert az egyensúlyt megintatni nem szabad.

Sugár Bódog dr. indítványának az építő bizottsághoz való utalásába oly kikötéssel egyezik bele, hogy annak jelentése 14 nap múlva egybehívandó képviselőtestületi közgyűlés elé terjesztessék s addig a vendéglő és kávéház bérbe ne adassék.

A közgyűlés — *Csepreghy Pál* kivételével, aki a rögtön tárgyalást óhajtván, *Sugár* indítványát *utólag* magáévá akarta tenni — ebbe bele nyugodott s ezzel a közgyűlés véget ért.

Pállya Celestin ünneplése.

Szép ünnep zajlott le f. hó 21-én este a „Közművelődési kör” termeiben, méltó ahoz, kit ünnepelni — nemesak Újpest közönségének és a Közművelődési körnek művésztért lelkesülő tagjai, hanem a székesfőváros festő-, író- és művész-gazdájának a legjobb-jai is összesereglettek, hogy Pállya Celestin festőművész iránti tiszteletüket kifejezésre juttassák.

Fél kilenczkor már minden hely el volt foglalva a nagy ebédlőben. Török Miska esakhamar felszolgált a legjobb ételeit s esakhamar felémelkedett *dr. Föhner Simon* és szép szavakban méltatta Pállya művészetét s köszönetet mondott neki azért, hogy Újpestet választá működési helyül, ahonnét az ország első műcsarnokába kerültek mesterei művei. — *Pállya* meglátottan mondott köszönetet azoknak, akik neki felejtethetetlen estélyt rendeztek, köszönetet mondott mindenkinek — de különösen művész-társainak, kik a fővárosból oly szép számban jelentek meg. Pállya szünni nem akaró éljenzést közt járta körül a nagy társaságot s mindenkivel kezet szorított. Utánna *Egerváry Potemkin* azokra emelte poharát, kik a szép művésztért lelkesedni tudnak.

Fényes Adolf festőművész humoros felszólalása jóízű kacagásra készítette a társaságot, midőn a többek között kiemelte a székesfővárosnak a festőművészek iránti rajongását, amellyel már több művészbarátját olyképen tüntette ki, hogy például *Vágó Pál* neve után egy hidat, a *Vágóhidat* — *Pállya* neve után pedig három nagy udvart: a *Nyugatipályát*, a *Keletipályát* és a *Déli-pályát* udvart nevezte el.

Dr. Sugár és *dr. Kovács Nagy Lajos* felszólalása után *dr. Hédevári S. Handel Bertát* köszöntötte fel, végre *Vajda Zsigmond* festőművész az estély rendezőjét, *Sonnenfeld Adolfot* éltette, kinek sikerült a festők és közönség között lankadatlan buzgalommal egy olyan képesítést létrehozni, amely Újpesten a mai kedvező művészeti helyzetet s a mai sikerült estélyt eredményezte.

Sonnenfeld Adolf csak néma beszéddel — de gesztusok kíséretében éltette *Pályát* mert ez utóbbi kikötötte magának, hogy *Sonnenfeld* meghívásának az estélyre csak az esetben tesz eleget, ha fölötte beszédet nem tart.

Lakoma után táncz következett, s a kedélyes mulatság reggel 6 óráig tartotta össze a legjobb kedvben a művészet-bajnokait s lelkesedő barátjait.

A estélyen részt vettek a székesfővárosból: *Diner-Denes József*, *Diner-Denes Emma*, *dr. Fejér Miklós*, *Kálmán Odón* és neje, *Gerő József*, *Bruck Miksa*, *Kálmán Adolf*, *dr. Faragó Gyula* és neje, *Mannheimer Gusztáv* és neje, *Reich Ilka*, *Diner Olga*, *Handel Riza*, *Heiser Károly*, *Kernstock Károly*, *Kann Gyula*, *Vajda Zsigmond*, *Basch Arpád*, *Katona Nándor*, *Fényes Adolf*.

Újpestről: *Bereza Lajos*, *Bachmann Károly*, *Rácz Sándor*, *Erkel Jenő*, *Lének Lajos*, *Sonnenfeld Adolf*, *Grosz Aladár*, *Ugró Gyula*, *Fornheim Gyula*, *Ehrenwald Vilmos*, *dr. Sugár Bódog*, *László*, *dr. Führer Simon*, *Erben Samu*, *Sonnenfeld Lajos*, *Halász Manó*, ifj. *Erker Sándor*, *Klein Nathán*, *Köllmann Károly*, *Rubovics M. dr. Hédevári Soma*, *dr. Lichtmann Viktor*, *Leimer Miksa*, *Lövi Ernő*, *dr. Kálmán Odón*, *Hevesi Vilmos*, *Andrejka József*, *Sonnenfeld Miksa*, *Berényi Antal*, *Közma Andor*, *Polgár Márton*, *Blum Samu*, *dr. Kovács Nagy Lajos*, *Egerváry Potemkin Agost*, *dr. Kont*, *dr. Kun Alajos*, *dr. Lichtmann Henrik*, *dr. Elsner Simon*, stb. stb.

HIREK.

— **Pestmegye** közigazgatási bizottsága f. évi május hó 11-én d. e. 10 órakor tartja meg rendes havi ülését a vármegyeháza dísztermében.

— **Az új váci püspök.** A hivatalos lap f. hó 22-ki száma közölte az új váci püspöknek már ismert kinevezését: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére Csáky Károly gróf coreolai választott püspök, ezimzetes apát és esztergomi főszékes-káptalani kanonokot váci püspökké kinevezem. Kelt Bécsben, 1900. évi április hónap 18-dikán. *Ferencz József*, s. k. *Wlassics Gyula* dr., s. k. — Gróf Csáky Károly esztergomi kanonoknak váci püspökké való kinevezése igen nagy örömet okozott különösen Vácson. A városi közgyűlés elhatározta, hogy esütörtökön küldöttségileg fogja üdvözölni az Esztergomban lakó püspököt, a kinek üdvözlésére *Virter* cz. püspök, nagyprepost vezetése alatt a káptalan is Esztergomba utazik. Az új püspök valószínűleg pünkösdkor vonul be a székvárosba, a hol nagy ovációkkal fogadják.

— **Az 1848. évi törvények szentesítésének** az idei évfordulóját, a husvéti szünidők miatt a helybeli iskolák, április 11-ike helyett f. hó 19-én ünnepelték meg. Délelőtt 9 órakor az összes növendékek ünnepélyes isteni tiszteletekre vonultak a templomokba, onnan pedig vissza az iskolákba, ahol minden iskola a saját helyiségében ünnepelte meg a nemzeti ünnepet. Legsikerültebb volt a polgári leányiskola ünnepélye, ahol *Illek Vincze* gondnoksági elnökön, *Mady Lajos* és *Ventzianer Lajos* dr. lelkészek s gondnoksági tagokon kívül a közreműködő növendékek szülei is részt vettek az ünnepélyen. Az ünnepélyt a Hymnus eléneklése után *Scherer Gyula* igazgató egy tartalmas beszéddel nyitotta meg, mely után *Hayden Margit* (II. o.) növendék *Pósa Lajos* „Márczius 15-ke” cz. költeményét, *Bricht Jolán* (IV. o.) növendék *Vörösmarty* „Szózat”-át szavalta, közbe

pedig a növendékkar *Hazslinszky* „Király hymnus”-át énekelte el. Ekkor *Lusztig Emma* tanítónő lépett az emelvényre s hazafias ünnepi beszédével zajos tapsokat aratott. Ezután a növendékek énekkara elénekelte a *Petőfi-Hazslinszky* „Nemzeti dalát” s *Andrejka Margit* (IV. o.) növendék, *Kodics Klára* zongora-, *Keller Ilona* czimbalom- s *Hazslinszky Gusztáv* tanár, hegedűkísérete mellett elszavalta *Várady Antalnak* a „*Petőfi Hortobágyon*” című melodramáját. Végül *Huszka Erzsé* (IV. o.) növendék, *Garainak* „Magyarország 1848-ban” című költeményét szavalta el s a szép ünnepélyt a növendékek a „*Hunyady induló*” eléneklésével zárták be. Záradékként *Illek Vincze* elnök mondott köszönetet a tantestületnek a nemzeti ünnepély rendezéséért s a hazaszeretet ápolásáért. — A polgári fiúiskolában *Greizinger István* hazafias megnyitó beszéde után *Darkó Béla* tartott alkalmi beszédet s a növendékek hazafias szavatait s éneke után *dr. Kovács Nagy Lajos* gondnoksági tag buzdította záró beszédében a hazaszeretet ápolására a növendékeket. — Az elemi iskolákban a harmadik osztálytól kezdve hasonló ünnepélyek rendezettek s a tanuló ifjuság nemesak az ünnepi beszédekből, hanem a szavatokból is lelkesedést s hazaszeretetet meríthetett.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *dr. Szitár Ferencz* szabadalmi hivatali jegyzőt az újpesti járásbírószághoz aljegyzővé nevezte ki. — Az aszódi javítóintézet igazgatója *Wavra István* újpesti lakost, asztalos iparost, a nevezett intézethez egyelőre ideiglenes minőségű asztalos-munkavezetővé nevezte ki.

— **Ösztöndíj.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a művészek és művésznövendékek közül többeknek külföldre szóló művész ösztöndíjat a lományozott. Az ösztöndíjasok között van az újpesti *Basa Jenő* is, a ki már is ügyesen kezeli az esetet.

— **Tömeges előléptetése.** A kultuszminiszterium egyes szakosztályaiban serényen folynak a munkálatok a közel jövőben történő tömeges előléptetéseken. — Csak a polgári iskolai tanárok közül közel háromszázat fognak előléptetni, a mit az ideai budget jellemzésére említünk fel. Az előléptetések a szentesítés után azonnal meg fognak történni, még pedig minden egyes iskolaágban egyszerre, úgy hogy az ideai előléptetések úgy tömegükkel, mint rendkívül gondnal összeállított voltokkal, remélhetőleg, általános megelégedést fognak kelteni.

— **Az ipartestület előjárósága** f. hó 19-én tartotta rendes havi ülését. A titkári jelentés szerint f. évi márczius havában: Munkakönyv-láttaozás 814 esetben történt, iparossegéd munkába lépett 395, kilépett 247, munkakönyv kiadatott 72, ideiglenes igazolvány 36, tanoncz szerződöttet 24, felszabadult 15, márczius havi iktatói szám 263, panasz beadatott 23, ebből békésen elintéztetett 20, iparigazolványt nyert 1 iparos, elhalálozás miatt töröltetett 3. Segélypénztári felügyelővé ifj. *Szalay István* és pótfelügyelővé *Korányi Jenő* választott meg. Építőipar szakkongresszusra a már jelentkező *Kőrösi Lajos* és *Bajusz Sándor* mellé az elnök és titkár küldetnek ki. Több kisebb jelentés felolvasása és tudomásul vétele után, komoly megfontolás tárgyát képezte az elnöknek azon indítványa, hogy az ipartestület kebelében egy szövetkezet alakíttassék, amely esekély kamatfizetés mellett a megszorult ipartestületi tagokon segítsen.

— **Az újpesti szállodások, vendéglősök és kocsimarkosok ipartestülete** f. hó 18-án tartott közgyűlésén *Bauer Sándor* elnöklése mellett a jelentéseket tudomásul vette, a felmentvényt megadta s az új választást a következőkben ejtette meg. Elnök lett: *Bauer Sándor*, alelnök: *Máté Ambrus*, pénztárnok: *Pótz Mihály*, ügyész: *dr. Aradi Béla*, titkár: *Preszler Samu*. Ezekon kívül választott még 3 számvizsgáló 12 rendes és 4 pótválasztmányi tag s ezzel a közgyűlés véget ért.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter *Baross János* nagybittsei és *Arleth József* újpesti járásbírószági írnokokat kölesönösen áthelyezte.

— **Anya, leány és udvarló.** *Sonnenberg Adolfnének*, *Sonnenberg Paulának* és *Ziegler Józsefnek* gyilkossági bűnpörét f. hó 23-án kezdte tárgyalni az esküdtbírószág s f. hó 25-én fejezte be. Az esküdtek az összes

kérdésekre nemmel feleltek és így a bíróság a gyilkosság vagy a szándékos emberölés vádjá alól az anyát, a leányt és az udvarlót felmentette, mibe a főügyész is megnyugodott. Sonnenberg Adolfné és Zieglert azonnal szabadlábra helyezték. Ziegler könyben uszó szemmel megölelte egykori menyaszonyját s Ujpestre kísérte, ahová féltiz órákor érkeztek s a késői idő daczára nagy tömeg által fogadtattak. Sonnenbergné azonban csak gyermekeit óhajtotta látni.

Tanárak országos gyűlése. Az „Országos Polgári Iskolai Egyesület” f. hó 22-én tartotta meg nagygyűlését, a melyen a polgári iskolákat érintő számos fontos ügyvel foglalkoztak az egyesület tagjai. A gyűlésen az ujpesti polgári iskolákat Scherer Gyula igazgató, választmányi tag képviselte.

Budapest—ujpesti helyi hajó. A es. és kir. szab. Duna-gőzhajózási Társaság közölte, hogy a Budapest és Ujpest között közlekedő helyi hajói f. évi április hó 22-től fogva a Margit-sziget felső állomásán is kikötnek.

Football-Match. Az „Ujpesti Football Club” I-ső csapata f. hó 29-én d. u. 7,4 órákor a pamutgyár melletti térségen nyilvános mérkőzést tart a III. ker. torna- és vívóegylet I-ső csapatával. A mérkőzés elég érdekességek ígérkeznek, mivel az ellenfél csapata sokkal erősebb és régebb, míg az ujpestiek csak 4 hónapja, hogy játszik. E mérkőzésre érdeklődő közönségünk figyelmét ezennel felhívjuk. Csapatösszeállítás a helyszínén 20 fillérért kapható.

A budapesti közúti vaspálya-társaság ma délután tartotta XXXV-ik évi rendes közgyűlését budavári Országh Sándor dr. elnöklésével. Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére Gaszner Béla kir. közjegyzőt, hitelesítésére Sarkány József és Valkó Lajos részvényeseket kérte föl. Majd bemutatta és üdvözölte a kormány képviselőjét, Mándy Lajos miniszteri tanácsost. A napirend első pontja, az igazgatóság évi jelentése, a zárszámadás és évi mérleg bemutatása s a felügyelő bizottság jelentése volt. Az évi jelentés szerint a tiszta nyereség a múlt évről áthozott összeggel együtt 4,237,085 korona 92 fillér, melyből osztalékkul részvényenként 30 korona, az élvezeti jegyek után 20 korona kifizetését javasolja az igazgatóság, míg a fennmaradó 815,215 korona 92 fillérnek új számlára való átvitelét indítványozza. Néhány részvényes interpellációkat intézett ezután az igazgatósághoz, melyeket azonban az illetők, Jellinek Henrik vezérigazgatónak nagyhatású zajos helyesléssel és éljenzéssel kísért beszéde után visszavontak s a közgyűlés a jelentéseket tudomásul vette, a fölmentvényt egyhangulag megadta s Náthán részvényes indítványára nemcsak elismeréssel adózott a vezérigazgató beszédének és üzleti politikájának, hanem ezt az elismerést jegyzőkönyvbe is iktatta. — A napirend második pontjaként Jellinek vezérigazgató javasolta, hogy a forgalmi személynét segítő-alapja további 100 ezer koronával dotáltassék és így 500,000 koronára emeltessék, a tisztviselők nyugdíjalapja pedig az alapszabályszerű 500,000 koronára kiegészítettessék. A közgyűlés e javaslatokhoz egyhangulag hozzájárult, valamint ahhoz is, hogy Bossányi László elhunyt igazgatósági tag emléke jegyzőkönyvben örökítettessék meg. Végül az alapszabályszerű választásokat ejtették meg.

Arverések. Az ujpesti kir. járásbírószág hirdetési tábláján a következő árverési hirdetmények lettek kifüggesztve: április 28-án d. u. egyneked 4 órára: Mauks Ernő s neje ellen, Ujpest, Baross-utca 28; — május hó 2-án d. u. egyneked 4 órára: Jáhr Miksa ellen, Ujpest, Lőrincz-utca 109; — május 2-án d. u. háromneked 4 órára: Martinovits István s neje és Hatossy Nándor ellen, Ujpest, István-utca 4. sz. alatt kezdve s folytatva István-tér 2; — május 2-án d. u. 5 órára: Budahelyi Lajos ellen, Rákospalota, Béni-utca 15; — május 3-án d. u. egyneked 2 órára: Molnár Julianna ellen, Rákospalota, Beniczky-utca 32; — május 3-án d. u. fél 3 órára: Szöcs Antal és Lőrincz ellen, Rákospalotán, Rákóczy-utca 5. sz. alatt kezdve és folytatva Vörösmarty-utca 11. sz.; — május 3-án d. u. egyneked 4 órára: Zimprich Zsófia ellen, Rákospalota, Imre-utca 9; május 4-én háromneked 2 órára: Rosengarten Márk Vilmos ellen, Ujpest, Losonezy- és Löwy-utca sarkán; — május 4-én d. u. fél 3 órára: Gross Károly

ellen, Ujpest, Anonymus-utca 13; — május 4-én d. u. fél 4 órára: Horváth Judith és társai ellen, Rákospalota, Dobó-utca 28; — május 4-én d. u. egyneked 5 órára: Fekete József s neje és Szenogrady János ellen, Rákospalota, Csokonay-utca 9; — május 5-én d. e. egyneked 12 órára: Lutovszky Mihály ellen, Ujpest, Árpád-utca 117; — május 5-én d. u. háromneked 2 órára: Adler Ignác ellen, Ujpest, Attila-utca 9; — május 5-én d. u. háromneked 3 órára: Tóth Kálmán ellen, Rákospalota, Eötvös-utca 4-6; május 5-én d. u. 5 órára: Drucker Ilka ellen, Ujpest, József-utca 2; — május 5-én d. u. fél 6 órára: Bartók János és neje ellen, Ujpest, Liliom-utca 5; — május 7-én d. e. egyneked 12 órára: Szabó János ellen, Ujpest, Deák-utca 65; — május 7-én d. u. egyneked 2 órára: Molnár Julianna, ifj. Molnár József és K. Szabó Imre ellen, Rákospalota, Attila-utca 38. sz. a kezdve és folytatva Beniczky-utca 32 végre Mező-utca 11. sz.; — május 7-én d. u. egyneked 4 órára: Gaál Antal ellen, Rákospalota Szentmihályi-ut 14-16-28.

F. M. K. E. felhívása

A *Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület*, amelynek József főherceg ő Fensége a védnöke, lelkes felhívást intéz az ország közönségéhez, amelyben a felvidéki pánszláv propaganda ellensúlyozásául a magyarság támogatását kéri. A felhívás így hangzik:

A Magyar Közönséghez!

A nemzetiségi mozgalom végre őszinte színt vallott a Felvidéken. *Pánszláv állam a magyar szent korona területén*, pánszláv egyházzal, pánszláv iskolával és pánszláv közigazgatással ez a turóc-szent-mártoni program.

A F. M. K. E. azért alakult, hogy utját vágja ezeknek a törekvéseknek. Hogy *negy védelmezzen magát millió tót nyelvi magyar állampolgárt az idegen befolyástól*. Hogy a nemzetiségeket a magyar nyelv erejével elválaszthatatlanul fűzze az osztálytalan magyar államhoz.

Az ézél, amelyet a F. M. K. E. követ, nemcsak a Felvidék érdeke tehát, de érdeke az egész nemzetnek.

Tizenöt éves fennállása óta 54 kisdé-
óvodát alapított. Ma is *harmincnyolcz óvodát tart fenn* a saját erejéből. *Évenként 2000 vaqyontalan tót gyermeket részesít magyar nevelésben*. Segélyezi a szegényebb népiskolákat s *ingyen tankönyveket* látja el a szegénysorsu tanulókat. Megjutalmazza a magyar nyelv tanítása körül érdemeket szerzett tanítókat. Népszerű olvasmányokkal ajándékozza meg az ifjúságot, mely az iskolából az életbe kerül. *Nemzetiségi vidéken magyar daloskörtök szervez* amelyek a magyar dalt és magyar zenét kultiválják. *Nép- és közkönyvtárakat állít fel* s a magyar-tót nyelvhatáron *fabulál-fajára vándorkönyvtárakat küld*. Szemmel tartja a nemzetiségi izgatóságot s törekvéseit ellensúlyozza a magyar kultúra hatalmával.

Vagyona alig kétszáz ezer korona, *évi szükséglete ellenben meghaladja az ötvenezer koronát*. Nagyon reá van utalva tehát a magyar társadalom anyagi támogatására.

A F. M. K. E. hivatása: *egy második honalapítás Magyarországon felső megyékben, az elszegényedett, vagyontalan, nyomorral küzdő tót lakosság között*. Ez a szerenés-
tlen, megtevesztett, de becsületes és erkölcsi alapjaiban megbízható nép még nines elveszve a magyarságra nézve, ha megmen-
tésében a magyar társadalom segítségére siet a F. M. K. E.-nek.

Magyar véreink, akiktől sohasem kért áldozatot hiába semmiféle hazafias ügy, bizalommal fordulunk hozzátok. *Irakozzátok be egyesületünk alapító, örökös, rendes vagy pártoló tagjai közé*. Járuljatok filléreitekkel hazafias nagy munkánkhoz.

Aki megértett bennünket s módjában is áll, még sem támogatja törekvéseinket: *az ne mondja magát magyarnak!*

Nyitra, 1900. évi márcz. 15-én.

Thuróczy Vilmos,
cs. kir. kamarás, Nyitra vármegye főispánja,
a F. M. K. E. elnöke.

Dr. Gyürky Gyza, *Dr. Janits Imre*,
Nyitra vármegye t. főügye-ze, orsz. képviselő
a F. M. K. E. n. ügyv. aleln. a F. M. K. E. ügyv. aleln.

Clair Vilmos,
a Budapesti Napló belső dolgozótársa
a F. M. K. E. titkára.

Rendes tagsági díj egy évre 4 korona, pártoló tagsági díj évenként 1 korona, örökös tagsági díj egyszer s mindenkorra 60 korona. A tagjelentkezések a *F. M. K. E. elnökségéhez* (Nyitra) intézendők. Ugyanott lehet kérni taggyűjtő ívet is. Az egyesület adományokat is elfogad minden összegben s azokat nyilvánosan nyugtázza.

IRODALOM.

* **Híres freskók.** Sok híres és jelentős freskó-művésznek neve forog közszájon. A freskófestés a festés egyik legnépszerűbb eljárása. Nyers vakolatra kell festeni, hogy a nedves vakolat magába igya a festéket. Ez a gyors munka óriási készütséget kíván, nagy anatómiai ismeretet, biztos színérzéklet, gyors munkát és nagy tapasztalatot, hogy milyen rövidítések engedhetők meg alulról nézve, mely nagytás lehet még természetes hatást, és mely színeket mint itat be a nedves vakolat. A freskók eredete Hellasra vihető vissza. A legszebb és legépebb freskók olasz földön, Pompei és Róma romjai közt maradtak ránk. A pompeihelikeket a nápolyi nemzeti múzeumba szállították. Gazdag tagolású oszlopok osztják mezőkre ezeken a falat, oszloptól oszlopig gazdag, felszalagozott virágfüzerek futnak, könnyed kosarakat, lantot, silőnefejet tartva. A fűzér mögött színes keretek osztják újabb mezőkre a falat. A mezőkön könnyed női alakok lebegnek rythmikusán. Mig nézi őket az ember, mintha távoli zene finom melódiáját hallaná.

A leghíresebb ily freskók egyikét, Livis házáét, adja most közre, gyönyörű színes reprodukcióban a Nagy Képes Világtörténet, melynek 63. füzeté most hagyta el a sajtót.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztaje Marezali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

* **Az őskor kutatói** oly szorgalommal búvárkodtak a haladó századok folyamán, hogy ma már meglehetősen világos és majdnem teljes képet nyújthat egy tudós összefoglaló munka. A külföldön már számos ily munka jelent meg; nálunk azonban eddig egy sem. Hampel József s mások becses kutatásai csak a magyarországi őskorra szorítkoznak, s alig lépik túl a római hódoltság korát. A külföldi leleteknek és kutatásoknak ismertetője sem igen akad nálunk. Annál nagyobb hiányt pótol hát Borovszky Samu új munkája „A népvándorlás koráról”, melyben a jeles tudós, ki a népvándorlásról már több kitünő munkát írt, melyek a külföldi szakkörök figyelmét is felkeltették, nagy szakismerettel és igen jól elbeszélve ismerteti az egyetemes őskor történetét. Előadását igen szép és magyszámu illusztrációk magyarázzák. A munka a Nagy Képes Világtörténet IV. kötete, s első füzeté — az egész vállalat 64-ik füzeté — most látott napvilágot.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marezali Henrik, egyetemi tanár, a rómaiakról szóló kötet szerzője dr. Geréb József. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 8 frt; füzetként is kapható 30 krjával. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Szerkesztői üzenetek.

Urinak. Helyben. Nines igazuk. Az igazgató akkor járna el helytelenül, ha a szülőknak az iskola-látogatást megengedné, aminek nemcsak az előadás megzavarása, hanem esakhamar az lenne a következménye, hogy az iskolát „melegedő szobává” aljasítanák le, mert hát növendék és növendék között és így szülő és szülő között az iskolában nines különbség. Az iskola-látogatást tessék csak a gondnokságra s a gondnokság tagjaira bízni. A közleményének utolsó részében felsorolt dolgok pedig egy nagyzási hőbortban szenvedő agynak a szüleményei: azokkal nem lehet komolyan foglalkozni.

Egy jó katolikusnak. Helyben. Hogy az az illető vezércikkhez Jézus feltámadását „Legendává” aljasította: tessék elhinni azzal nem rkarta sérteni sem a keresztényeket általában sem a róm. katolikusokat különösen annak csak egy kis trdatlanság s tapintatlanság az oka.